

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни
(для студентів спеціальності 242 «Туризм»)

Харків – 2020

УДК 908: 379.85(100)

Рецензенти:

Терешкін О.Г., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри готельного і ресторанного бізнесу Харківського державного університету харчування та торгівлі

Ханова О.В., кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 4 від 24 червня 2020 р.)*

Туристичне країнознавство : методичні рекомендації до вивчення дисципліни (для студентів спеціальності 242 «Туризм») / укл. Г. І. Гапоненко, А. Ю. Парфіненко. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. – 50 с.

Видання містить програму навчальної дисципліни, методичні матеріали до семінарських занять, організаційно-методичні рекомендації до самостійної роботи студентів та проведення контролю знань, методичні рекомендації до написання контрольних робіт, теоретичні питання для підготовки до підсумкового контролю. Методичні рекомендації розроблені для студентів спеціальності 242 «Туризм».

УДК 908: 379.85(100)

© Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна, 2020
© Гапоненко Г.І., Парфіненко А.Ю., 2020

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	4
2.	Тематичний план курсу	6
3.	Програма навчальної дисципліни	7
4.	Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять студентів	10
5.	Завдання для самостійної роботи	23
6.	Методичні рекомендації до підготовки контрольних робіт	31
7.	Теоретичні питання для підготовки до підсумкового контролю	34
8.	Розподіл балів, які отримують студенти та критерії оцінювання . . .	39
9.	Список рекомендованої літератури.	46
	Додатки	49

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма навчальної дисципліни «Туристичне країнознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»

Метою вивчення дисципліни «Туристичне країнознавство» є формування у студентів знань з теорії та методики країнознавчого аналізу для сфери туризму, туристичної специфіки окремих регіонів, країн та туристичних центрів.

Завданнями вивчення дисципліни «Туристичне країнознавство» є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань:

- науково-методологічних засад країнознавства;
- специфіки, особливостей та технології проведення країнознавчого дослідження у сфері туризму;
- туристичного районування світу та застосування регіонального підходу до туристичної оцінки країн і регіонів;
- структури та методики проведення комплексної туристичної характеристики країни, що виступає в ролі туристичного об'єкта чи експортера туризму;
- комплексної оцінки туристичного потенціалу туристичних регіонів світу, провідних туристичних країн та їх туристичних центрів.

Результатами вивчення дисципліни «Туристичне країнознавство» згідно освітньо-професійної програми «Туризм» є:

- знання історії, демографії, економіки, політичного устрою країн світу;
- здатність аналізувати історичні корені виникнення конкретних ситуацій в міжнародних відносинах України з іншими країнами світу;
- здатність проводити країнознавчі та краєзнавчі дослідження щодо умов розвитку туризму на визначеній території.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- особливості політичної картини світу;
- глобальні тенденції розвитку туризму у світі;
- основні концепції країнознавчих досліджень;
- специфіку просторово-територіальної організації країн світу;
- туристичні макрорегіони і регіони світу;
- туристичні ресурси країн світу;
- географію основних напрямків розвитку туризму (ділового, релігійного, лікувального-оздоровчого, туризму з метою відпочинку та розваг) та ін.

вміти:

- збирати та аналізувати інформацію;
- працювати з фіксованою інформацією, з довідковою літературою, складати тексти доповідей, виступів, статей;
- аналізувати існуючий рекреаційний потенціал країн, визначати перспективи його використання;
- використовувати дослідження світового ринку послуг з метою розробки турів;
- визначати потенційний попит споживачів рекреаційних послуг задля розробки проектів нових турів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр).

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорія та методологія туристичного країнознавства												
Тема 1. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації	10	2	2			6	10	1				9
Тема 2. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна	10	2	2			6	10	1				9
Тема 3. Політична карта світу – основа країнознавчих знань	10	2	2			6	10	1				9
Тема 4. Просторово-територіальна організація країн світу	10	2	2			6	10	1				9
Тема 5. Туристичний образ та імідж країни	10	2	2			6	10	1				9
Разом за розділом 1	50	10	10			30	50	5				45
Розділ 2. Туристичні ресурси країн світу												
Тема 6. Туристичні ресурси країн Європейського макрорегіону	12	5	5			2	12	2				10
Тема 7. Туристичні ресурси країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону	10	4	5			2	10	1				9
Тема 8. Туристичні ресурси країн Американського макрорегіону	10	4	4			2	10	2				8
Тема 9. Туристичні ресурси країн Африканського макрорегіону	12	5	4			2	12	2				10
Тема 10. Туристичні ресурси країн Близькосхідного макрорегіону	10	4	4			2	10	2				8
Разом за розділом 2	54	22	22			10	54	9				45
Контрольна робота	16					16	16					16
Усього годин	120	32	32			56	120	14				106

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА

Тема 1. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації

Виникнення і сутність національної держави. Зростання ролі національної держави. Особливості впливу глобалізації на національну державу: економічний, політичний та культурний суверенітет під загрозою.

Інституціоналізація туризму. «Рекреаційний бум». Народження «Номо Виатор» (людини подорожуючої). Туризм як чинник глобалізації. Функції туризму за умов глобалізації. Туризм – нова роль для національної держави. Парадигма туризму XXI століття.

Мобільність – принциповий концепт нової туристичної парадигми. Концепція сталого розвитку туризму – нова філософія подорожування. Екологічний імператив як складова нової туристичної парадигми. Диверсифікація ринку туристичних послуг як вияв соціологізації туризму.

Література: основна [1; 3; 6; 8; 13; 14; 15]; додаткова [10; 11; 13; 15; 20].

Тема 2. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна

Основні етапи розвитку країнознавчих знань та інституціоналізація країнознавства. Основні періоди та наукові школи розвитку країнознавства. Антропогеографічний напрямок країнознавчих досліджень в університетах Російської Імперії. Традиції вітчизняного країнознавства. С. Рудницький. М. Баранський. Сучасні школи країнознавчих досліджень.

Туристичне країнознавство: історія, становлення, об'єкт, предмет, функції.

Принципи, методи та закономірності у країнознавстві.

Література: основна [2; 3; 11; 12; 14; 15; 18; 25]; додаткова [5; 6; 10; 25].

Тема 3. Політична карта світу – основа країнознавчих знань

Розмаїтість країн сучасного світу. Поняття «держава» та «країна». Основні форми правління та адміністративно-територіального устрою. Незалежна держава, колонія, протекторат, підопічна територія. Особливості державного ладу. Монархічна форма правління. Республіка. Форми адміністративно-територіального устрою. Унітарна держава, федеративна держава, конфедерація, протодержава.

Расові та етнічні відмінності людства. Мовне розмаїття населення Землі. Релігійна строкатість світу.

Література: основна [2; 12; 14; 15; 18; 21]; додаткова [10; 11; 13; 15].

Тема 4. Просторово-територіальна організація країн світу

Формування сучасного світового господарства: зародження, еволюція. Євроцентризм світового господарства та його причини. Світо-системна теорія І. Валерстайна.

Поняття «географічне положення держави». Основні ознаки географічного положення: дистанційність, детермінованість, потенційність. Політико-географічне положення держави: фізико-географічна, економіко-географічна, транспортно-географічна, геополітична та геостратегічна складові. Просторово-територіальна площина політико-географічного положення держави: глобальне, регіональне, локально-сусідське політико-географічні положення.

Використання понять «територія» та «простір» в туристичному країнознавстві. Властивості території. Територія держави. Параметри території: розмір, конфігурація та державні кордони. Простір як умова для туристичної діяльності. Уявлення про адміністративно-територіальний устрій країн. Центрування простору та столичне місто. Класифікація столиць країн світу за походженням.

Література: основна [1; 2; 5; 10; 12; 14; 15; 16; 18]; додаткова [9; 10; 11; 19].

Тема 5. Туристичний образ та імідж країни

Культурно-образний підхід – основа формування туристичного образу території. Поняття «образ» – «імідж» – «бренд» території: ієрархія, сутність, властивості та специфіка застосування.

Методологічні основи створення туристичного іміджу країни. Туристичний імідж країни як продукт інформаційного середовища. Властивості та функції туристичного іміджу. Маркетинг іміджу. Методологічні принципи іміджування країни. Алгоритм створення туристичного іміджу країни. Механізми реалізації туристично-іміджевої політики держави.

Література: основна [8; 10; 12; 14; 15; 18]; додаткова [1; 10; 13; 14; 21].

РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ КРАЇН СВІТУ

Тема 6. Туристичні ресурси країн Європейського макрорегіону

Особливості туризму з метою відпочинку та розваг в Європі. Європейський макрорегіон як найбільший ринок виїзного туризму. Основні фактори внутрішньо європейського туристського обміну. Основні центри лікувально-оздоровчого туризму в Європі. Розповсюдження ділового туризму в країнах Європи. Основні центри паломництва християн.

Туристичні країни Північної Європи: Данія, Ісландія, Королівство Норвегія, Фінляндська республіка, Швеція.

Туристичні країни Західної Європи: Королівство Бельгія, Королівство Нідерланди, Герцогство Люксембург, Велика Британія, Ірландія, Німеччина, Франція.

Туристичні країни Центральної та Східної Європи: Болгарія, Польща, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Республіка Угорщина, Хорватія, Чехія, Черногорія.

Туристичні країни Західного Середземномор'я та Південної Європи: Андорра, Гібралтар, Іспанія, Італія, Князівство Монако, Португалія, Республіка Сан-Марино, Грецька Республіка.

Література: основна [2; 7; 15; 20; 23; 24]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 25].

Тема 7. Туристичні ресурси країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону

Загальна характеристика Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Туристичні країни Східної та Південно-Східної Азії: Республіка Корея, Корейська Народна Демократична Республіка, Китай, Монголія, Тайвань, Японія, Бруней, В'єтнам, Індонезія, Королівство Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур, Східний Тимор, Таїланд, Філіппіни.

Туристичні країни Південної Азії: Республіка Індія, Королівство Непал, Шрі-Ланка, Мальдівські острови, Пакистан, Королівство Бутан, Бангладеш.

Туристичні країни країн Австралії та Океанії: Австралія, Нова Зеландія, Океанія, Каледонія, Соломонові острови, Вануату.

Література: основна [4; 6; 7; 9; 15; 20]; додаткова [3; 5; 6; 8; 9; 13; 14; 25].

Тема 8. Туристичні ресурси країн Американського макрорегіону

Особливості туризму з метою відпочинку та розваг в країнах Північної і Латинської Америки. Основні центри лікувально-оздоровчого туризму в Північній Америці. Розповсюдження ділового туризму.

Туристичні країни Північної і Центральної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика, Коста-Ріка, Гватемала, Беліз, Панама, Куба, Ямайка, Багамські острови, Домініканська Республіка, Барбадос.

Туристичні країни Південної Америки і Карибського басейну: Бразилія, Аргентина, Венесуела, Колумбія, Болівія, Еквадор, Чилі, Уругвай, Парагвай, Перу.

Література: основна [4; 14; 15; 17; 21]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 22; 25].

Тема 9. Туристичні ресурси країн Африканського макрорегіону

Туризм з метою відпочину і розваг в країнах Африки. Лікувально-оздоровчий туризм на Африканському континенті. Інші види туризму.

Північноафриканський туристичний район: Алжир, Марокко, Судан, Туніс.

Західноафриканський туристичний район: Буркіна-Фасо, Гамбія, Гана, Кабо-Верде, Кот-Д'Івуар, Нігер, Нігерія, Сенегал.

Центральноафриканський туристичний район: Ангола, Демократична Республіка Конго, Конго, Центральнаафриканська Республіка, Чад.

Південноафриканський туристичний район: Намібія, Південноафриканська Республіка, Свазіленд.

Східноафриканський туристичний район: Ефіопія, Замбія, Зімбабве, Кенія, Коморські Острови, Мадагаскар, Маврикій, Мозамбік, Сейшельські Острови, Танзанія, Уганда.

Література: основна [4; 14; 15; 21; 22]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 25].

Тема 10. Туристичні ресурси країн Близькосхідного макрорегіону

Загальна характеристика Близькосхідного макрорегіону. Туристичні країни макрорегіону: Бахрейн, Йорданія, Ліван, Оман, Саудівська Аравія, Сирія, Об'єднані Арабські Емірати. Єгипет, як ключовий туристичний напрямок Близькосхідного макрорегіону.

Література: основна [4; 6; 7; 9; 15; 20; 22]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 22; 25].

4. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації	2
2	Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна	2
3	Політична карта світу – основа країнознавчих знань	2
4	Просторово-територіальна організація країн світу	2
5	Туристичний образ та імідж країни	2
6	Туристичні ресурси країн Європейського макрорегіону	5
7	Туристичні ресурси країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону	5
8	Туристичні ресурси країн Американського макрорегіону	4
9	Туристичні ресурси країн Африканського макрорегіону	4
10	Туристичні ресурси країн Близькосхідного макрорегіону	4
	Разом	32

РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА

Семінар 1. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації

Обговорення наступних питань:

- Національна держава в умовах глобалізації.
- Культурна та економічна г глобалізація.
- Туризм як прояв та чинник глобалізації сучасного світу.
- Інституціоналізація туризму.
- Функції туризму.
- Парадигма туризму ХХІ століття.
- Концепція сталого розвитку туризму.

Література:

1. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник. М.: Аспект Пресс, 2004. 470 с.
2. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. 255 с.
3. География международного туризма: Зарубежные страны: учеб. пособие / авторы-сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. Мн.: Аверсэв, 2004. 252 с.
4. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму: навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2018. 372 с.
5. Мальська М. П., Худо В. В., Цибух В. І. Основи туристичного бізнесу. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
6. Парфіненко А.Ю. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації: вступ до курсу «Туристичне країнознавство». Х.: Бурун Книга, 2009. 128 с.
7. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Х.: Бурун Книга, 2009. 288 с.
8. Парфіненко А. Ю. Міжнародний туризм в Україні геополітичні аспекти глобального явища. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*: зб. наукових праць. Випуск 126 (частина І). К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, 2015. С. 12-22. doi: 10.17721/арmv.2015.126.1.12-23.

9. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
10. Юрченко С.О., Юрченко О.Є. Міжнародний туризм: навч. посіб. (для студентів спеціальностей «Туризмознавство», «Міжнародні економічні відносини»). Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 328 с.

Семінар 2. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна

Обговорення наступних питань:

- Історія становлення туристичного країнознавства.
- Об'єкт, предмет та функції туристичного країнознавства.
- Основні країнознавчі концепції.
- Принципи, методи та закономірності у країнознавстві.

Література:

1. Алешугіна Н.О., Зеленська О.О., Смаль І.В. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. 387 с.
2. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму: навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2018. 372 с.
3. Масляк П.О. Країнознавство. К.: Знання, 2008. 292 с.
4. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Х.: Бурун Книга, 2009. 288 с.
5. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
6. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму : навч. посіб. / під ред.: О.О. Любіцевої. К. : Альтерпрес, 2008. 436 с.
7. Ушаков Д. С. Страноведение: уч. пособ. М.; Ростов н/Д: МарТ, 2007. 253 с.

Семінар 3. Політична карта світу – основа країнознавчих знань

Виступи з доповідями за наступним планом:

- Історичні особливості розвитку держави та їх роль у формуванні культурної спадщини. Політичні та економічні умови розвитку туризму, особливості їх характеристики в країнознавчому описі. Значення стану довкілля для розвитку туризму.
- Народонаселення як фактор та суб'єкт розвитку туризму, план опису населення країни. Розміщення та густота населення, розселення та ступінь урбанізації та їх вплив на розвиток туризму. Туристична

характеристика народів країни.

- Визначення расового, етнічного та національного складу населення, національних меншин. релігійна приналежність населення як важлива складова туристичного вивчення країни та фактор формування її культурного середовища.
- Туристична характеристика культури народу як об'єкту атракції. Мова та писемність, невербальні форми спілкування. Характеристика національної архітектури, музики, театру, образотворчого мистецтва. Видатні твори мистецтва. Відомі музеї. Культурні події та явища. Традиції та культура харчування народів. Національні страви та напої.
- Характеристика буддизму та основні центри паломництва.
- Характеристика католицизму та основні центри паломництва.
- Характеристика православ'я та основні центри паломництва.
- Характеристика протестантизму та основні центри паломництва.
- Характеристика ісламу та основні центри паломництва.
- Характеристика індуїзму та основні центри паломництва.
- Характеристика сикхізму та основні центри паломництва.
- Характеристика конфуціанства та основні центри паломництва.
- Характеристика синтоїзму та основні центри паломництва.
- Характеристика іудаїзму та основні центри паломництва.
- Характеристика родоплемінних вірувань.

Література:

1. Алешугіна Н.О., Зеленська О.О., Смаль І.В. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. 387 с.
2. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму: навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2018. 372 с.
3. Масляк П.О. Країнознавство. К.: Знання, 2008. 292 с.
4. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід / за ред. А.Ю. Парфіненка, Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 280 с.
5. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Х.: Бурун Книга, 2009. 288 с.
6. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
7. Сапожникова Е.Н. Страноведение: теория и методика туристского изучения стран: учеб. пособ. М.: Издательский центр «Академия», 2004. 240 с.

8. Страны и регионы мира: экономико-политический справочник/ под ред. А.С. Булатова. М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. 624 с.
9. Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії: навч. посіб. К.: Либідь, 2009. 312 с.

Семінар 4. Просторово-територіальна організація країн світу

Виступи з доповідями за наступним планом:

- Цивілізаційний підхід як напрямок культурологічних досліджень: сутність, генезис, зв'язок із країнознавством. Проблеми кількості цивілізацій.
- Китайська цивілізація.
- Японська цивілізація.
- Ісламська цивілізація.
- Західна цивілізація.
- Православна цивілізація.
- Латиноамериканська цивілізація.
- Африканська цивілізація.
- Вплив глобалізаційних процесів на геокультурний та цивілізаційний розвиток країн світу.

Література:

1. Алешугіна Н.О., Зеленська О.О., Смаль І.В. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. 387 с.
2. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
3. Дубовик І.А. Країнознавчий словник-довідник. К.: Знання, 2008. 839 с.
4. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму: навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2018. 372 с.
5. Методика страноведческих исследований. М.: МГУ, 1993. 156 с.
6. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід / за ред. А.Ю. Парфіненка, Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 280 с.
7. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Х.: Бурун Книга, 2009. 288 с.
8. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.

9. Сапожникова Е.Н. Страноведение: теория и методика туристского изучения стран: учеб. пособ. М.: Издательский центр «Академия», 2004. 240 с.
10. Страны и регионы мира: экономико-политический справочник/ под ред. А.С. Булатова. М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. 624 с.

Семінар 5. Туристичний образ та імідж країни

1. Виступи з доповідями за наступним планом:

- Образна природа туризму та роль туристичного іміджу країни в умовах глобалізації.
- Функції туристичного образу країни.
- «Маркетинг іміджу».
- Методологічні принципи іміджування країни.
- Механізми реалізації іміджевої політики.

2. Кожен студент заздалегідь обирає країну, про яку готує доповідь за наступним планом:

- Політико-географічний образ країни, що являє собою концентрацію провідних географічних знаків, символів і характеристик держави в політичному відношенні.
- Природно-ресурсний образ як концентрація провідних ознак та символів ресурсних багатств в природному, ландшафтному або кліматичному відношенні.
- Цивілізаційно-культурний образ у вигляді національного культурного символу, що становить історичну спадщину країни і упізнається у всьому світі.
- Соціоментальний образ як концентрація провідних соціальних ознак, символів, рис народу в ментальному відношенні.
- Виробничо-економічний образ як концентрація провідних економічних символів, знаків, можливостей країни в науковому, промисловому та іншому виробничому відношенні, як символ благополуччя, могутності та впливовості держави.
- Національно-ціннісний образ країни – концентрація провідних знаків і символів, що виражають державні інтереси, цілі в національно- ідейному відношенні.

Література:

1. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник. М.: Аспект Пресс, 2004. 470 с.

2. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К. : Знання, 2008. 661 с.
3. Мальська М. П., Худо В. В., Цибух В. І. Основи туристичного бізнесу. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
4. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
5. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід / за ред. А.Ю. Парфіненка, Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 280 с.
6. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>
7. Сідоров М.В., Юрченко О.Є., Юрченко С.О. Україна на світовому ринку туристичних послуг: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 256 с.
8. Туристичний імідж регіону: монографія / за ред. А. Ю. Парфіненка. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 312 с.

РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ КРАЇН СВІТУ

Семінар 6. Туристичні ресурси країн Європейського макрорегіону

1. Виступи з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Данія, Ісландія, Королівство Норвегія, Фінляндська республіка, Швеція, Австрія, Болгарія, Князівство Ліхтенштейн Польща, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Хорватія, Чехія, Чорногорія, Швейцарія, Королівство Бельгія, Королівство Нідерланди, Герцогство Люксембург, Велика Британія, Ірландія, Німеччина, Франція, Андорра, Іспанія, Італія, Князівство Монако, Португалія, Республіка Сан-Марино, Грецька Республіка за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму

2. Обговорення звіту «Туристичний барометр» Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) за поточний рік за наступним планом:

- Регіональний поділ світу за методикою ЮНВТО
- Загальні тенденції зміни туристичних потоків та доходів від туризму у світі.
- Туристичні потоки в межах Європейського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.

Література:

1. Все страны мира. Энциклопедический справочник / авторы-сост. Родин И.О., Пименова Т.М. М.: Вече, 2005. 624 с.
2. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
3. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
4. Косолапов А.Б. Туристское страноведение. Европа и Азия. М.: КноРус, 2005 400 с.
5. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО). URL: <http://www2.unwto.org>
6. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org>
7. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
8. Стафійчук В. І., Маалиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч.посіб. К.: Альтерпрес, 2009. 427 с.
9. Стафійчук В. І., Маалиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч.посіб. К.: Альтерпрес, 2009. 427 с.
10. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму : навч. посіб. / під ред.: О.О. Любіцевої. К. : Альтерпрес, 2008. 436 с.
11. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб. / за ред. М. П. Мальська, М. Гамкало, О. Ю. Бордун. К.: Центр учб. літ-ри, 2009. 224 с.

Семінар 7. Туристичні ресурси країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону

1. Виступи з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Афганістан, Бангладеш, Бутан, Індія, Іран, Мальдіви, Непал, Пакистан, Шрі-Ланка, Китай, Монголія, Південна Корея, Північна Корея, Тайвань, Японія, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, М'янма, Сінгапур,

Таїланд, Філіппіни, Австралія, Маршалові Острови, Нова Зеландія, Нова Каледонія, Острів Різдва, Острови Кука, Палау, Папуа-Нова Гвінея, Північні Маріанські Острови, Самоа, Соломонові Острови, Фіджі за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, територія, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

2. Обговорення звіту «Туристичний барометр» Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) за поточний рік за наступним планом:

- Регіональний поділ світу за методикою ЮНВТО
- Загальні тенденції зміни туристичних потоків та доходів від туризму у світі.
- Туристичні потоки в межах Азіатсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.

Література:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1997. 130 с.
2. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
3. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. 423 с.
4. Косолапов А.Б. Туристическое страноведение. Европа и Азия: учеб.-практ. пособ. М.: КНОРУС, 2005. 400 с.
5. Мальська М. П., Бордун О.Ю., Гамкало М.З. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навч. посіб. К. : Центр учб. літ-ри, 2013. 184 с.
6. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО). URL: <http://www2.unwto.org>
7. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org>
8. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.

9. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Альтерпрес, 2010. 264 с.

10. Стафійчук В. І., Маалиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посіб. К.: Альтерпрес, 2009. 427 с.

Семінар 8. Туристичні ресурси країн Американського макрорегіону

1. Виступи з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика, Коста-Ріка, Гватемала, Беліз, Панама, Куба, Ямайка, Багамські острови, Домініканська республіка, Барбадос за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

2. Обговорення звіту «Туристичний барометр» Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) за поточний рік за наступним планом:

- Регіональний поділ світу за методикою ЮНВТО
- Загальні тенденції зміни туристичних потоків та доходів від туризму у світі.
- Туристичні потоки в межах Американського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.

Література:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1997. 130 с.

2. Географія міжнародного туризму: Зарубежні країни: учеб. пособие / авторы-сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. Мн.: Аверсэв, 2004. 252 с.

3. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.

4. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО). URL: <http://www2.unwto.org>

5. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org>
6. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
7. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Альтерпрес, 2010. 264 с.
8. Юрківський В.М. Країни світу: довідник. К.: Либідь, 2001. 368 с.

Семінар 9. Туристичні ресурси країн Африканського макрорегіону

1. Виступи з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Сенегал, Гамбія, Гана, Кот-Д'івуар, Малі, Буркіна-Фасо, Нігерія, Південно-Африканська Республіка, Кенія, Танзанія, Уганда, Мозамбік, Коморські острови, Зімбабве, Намібія, Ангола, Свазіленд, Сейшельські острови, Маврикій, Мадагаскар, Туніс, Марокко, Алжир за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

2. Обговорення звіту «Туристичний барометр» Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) за поточний рік за наступним планом:

- Регіональний поділ світу за методикою ЮНВТО
- Загальні тенденції зміни туристичних потоків та доходів від туризму у світі.
- Туристичні потоки в межах Африканського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.

Література:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1997. 130 с.
2. География международного туризма: Зарубежные страны: учеб. пособие / авторы-сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. Мн.: Аверсэв, 2004. 252 с.

3. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
4. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО). URL: <http://www2.unwto.org>
5. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org>
6. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
7. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Альтерпрес, 2010. 264 с.
8. Юрківський В.М. Країни світу: довідник. К.: Либідь, 2001. 368 с

Семінар 10. Туристичні ресурси країн Близькосхідного макрорегіону

1. Виступи з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Бахрейн, Йорданія, Ліван, Оман, Саудівська Аравія, Сирія, Об'єднані Арабські Емірати, Єгипет, Ємен, Катар, Ізраїль, Ірак, Лівія, Кувейт за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

2. Обговорення звіту «Туристичний барометр» Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) за поточний рік за наступним планом:

- Регіональний поділ світу за методикою ЮНВТО
- Загальні тенденції зміни туристичних потоків та доходів від туризму у світі.
- Туристичні потоки в межах Близькосхідного туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.

Захист контрольних робіт на тему «Туристична характеристика країни».

Література:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1997. 130 с.
2. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
3. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. 423 с.
4. Косолапов А.Б. Туристическое страноведение. Европа и Азия: учеб.-практ. пособ. М.: КНОРУС, 2005. 400 с.
5. Мальська М. П., Бордун О.Ю., Гамкало М.З. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навч. посіб. К. : Центр учб. літ-ри, 2013. 184 с.
6. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО). URL: <http://www2.unwto.org>
7. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org>
8. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
9. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Альтерпрес, 2010. 264 с.
10. Стафійчук В. І., Маалиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч.посіб. К.: Альтерпрес, 2009. 427 с.
11. Юрківський В.М. Країни світу: довідник. К.: Либідь, 2001. 368 с

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА

Тема 1. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації

Написати есе на будь-яку тему з переліку:

- Міжнародний туризм як чинник світового розвитку: тенденції глобалізації та глокалізації;
- Сучасні тенденції глобалізації та регіоналізації відносин у сфері туризму;
- Перспективи розвитку ринку міжнародного туризму в Україні;
- Розвиток міжнародного туристичного ринку як важливий фактор економічного зростання держави.

Література: основна [1; 3; 6; 8; 13; 14; 15]; додаткова [10; 11; 13; 15; 20].

Тема 2. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна

Завдання 1. «Туристично-країнознавче дослідження країни»

Створити мультимедійні презентації, побудовані за концепцією множини структур суспільного життя країни – Яценко Б. П. та Бабарицької В. К. за наступним планом:

1. Геопростір і територія. Цей аспект дослідження потребує використання багатопланової інформації. Особливе значення має загальна оцінка території як «узагальненого ресурсу»: її розмірів, складу, морфологічних особливостей, кордонів та їхньої генези.
2. Географічне середовище і природні ресурси розвитку. В даному разі дослідника має цікавити комплексна оцінка стану натуросфери («життєвого простору» суспільства), що сформувалася в країні. Важливо мати інформацію про стан природних умов і ресурсів не лише території, а й прилеглої акваторії виключно морської економічної зони, включаючи надра, стан повітряного й водного простору та біосфери.
3. Соціосфера: населення і розселення країни. Геодемографічна характеристика має давати уявлення про основні параметри людності і трудових ресурсів країни. Досліджуються умови організації праці, побуту та відпочинку, розвитку особистості. Дослідження геопросторової поведінки людей, особливо мереж і систем розселення, зрештою сприяє виявленню основних рис територіальної організації країни.
4. Культуросфера. Географія культурних цінностей і якісних властивостей суспільного життя розглядаються в контексті причетності до певної цивілізації і відносин міжцивілізаційного діалогу. Чимраз очевиднішою

стає важливість врахування при вивченні країни таких критеріїв, як спосіб життя і традиції населення, елементи матеріальної і духовної культури. У зв'язку з цим обов'язковим елементом є вивчення географії релігій, особливо в тих країнах, де релігія є визначальним чинником у формуванні життя суспільства.

5. Еконосфера. Традиційно це найбільш важливий і багатоплановий аспект країнознавчого дослідження. Після визначення типу країни й загальних рис моделі її економіки досліджуються загальні риси, вигляд і склад множини структур господарства.
6. Техносфера країни перебуває в тісній взаємодії з її еконосферою. Вона поєднує технічні системи, технологічні процеси, інформаційні мережі й тим самим забезпечує науково-технічний прогрес країни й освоєння природно-ресурсного потенціалу її території. Системи і мережі техносфери, так само як і системи інфраструктури, - невід'ємний компонент усіх утворень множини структур господарства.
7. Політосфера. Основним компонентом політосфери є адміністративно-територіальний устрій, центри управління країною та її регіонами, партії і суспільні рухи, етнічні групи (нації, національні меншини).
8. Райони. Будь-яка країна, за винятком найменших, має політичні або й істотні територіальні відмінності. Тому проблема економічного районування, визначення особливостей рівнів розвитку, інтегральної геопросторової структури, зрештою, образу й іміджу районів країни завжди залишатиметься актуальною.

Завдання 2. «Країнознавство як наукова основа туризму»

Хід виконання завдання:

1. Обрати зарубіжну країну.
2. Знайти 3 джерела інформації, що містять туристично-країнознавчі відомості за обраною країною. Джерела інформації повинні бути різного характеру – спеціалізовані періодичні видання з туризму, довідники-путівники, науково-популярні періодичні видання, країнознавчі праці, телевізійні передачі, Інтернет-журнали, художня література та ін.
3. Проаналізувати інформацію по країні, що міститься в джерелах, відповідаючи на наступні питання:
 - Яка інформація – рекламна або змістовна, позитивна чи негативна міститься в джерелах?
 - Що корисного, з точки зору дослідника-країнознавця і туриста, можна отримати з обраних джерел (транспортне та екскурсійне обслуговування,

можливості розміщення в готелях, пункти громадського харчування, лікувально-оздоровчі послуги для туристів і т. д.)?

- Чи дає ця інформація можливість скласти певне враження про країну? Чи може вона викликати туристичний інтерес? Обґрунтувати свою думку і підкріпити її цитатами з джерел.

Результати аналізу надати в письмовому (друкованому) вигляді, вказавши вихідні дані використаних джерел країнознавчої інформації.

Література: основна [2; 3; 11; 12; 14; 15; 18; 25]; додаткова [5; 6; 10; 25].

Тема 3. Політична карта світу – основа країнознавчих знань

Завдання 1. «Національність та релігія»

Самостійно ознайомитись з інтерактивною картою розповсюдження релігій світу, визначити найбільш поширені світові релігії.

Розглянути основні теорії походження етносу та націй. Дослідити, яким чином національний характер впливає на ринок туризму в обраній країні.

Завдання 2. «Мови світу»

Написати есе на тему «Зв'язок мовної карти світу з ментальністю населення».

Завдання 3. «Політичне країнознавство і політичні умови організації туризму»

Проаналізувати політичні умови розвитку туризму в зарубіжній країні (для аналізу необхідно обирати країну, що користується попитом у українських туристів) відповідно до методики їх вивчення.

Завдання 4. «Релігійні особливості країн як чинник туристичного виробництва»

1. Охарактеризувати роль релігії в обраній зарубіжній країні як умови розвитку туризму.

2. Використовуючи атлас світу, карту поширення релігій заповнити таблицю:

- основні православні та католицькі центри паломництва;
- основні центри паломництва мусульман і об'єкти релігійного туризму;
- центри паломництва буддистів і об'єкти релігійного туризму;
- центри паломництва індуїстів і об'єкти релігійного туризму.

Частина світу	Туристичний макрорегіон	Релігія (конфесія)	Країна	Центр паломництва (місто)	Церква, предмет поклоніння

Література: основна [2; 12; 14; 15; 18; 21]; додаткова [10; 11; 13; 15].

Тема 4. Просторово-територіальна організація країн світу

Завдання 1. «Цивілізації світу»

Використовуючи інтерактивну карту та враховуючи характеристики сучасних цивілізацій світу, з'ясувати географію їхнього розповсюдження:

- Китайська цивілізація.
- Японська цивілізація.
- Ісламська цивілізація.
- Західна цивілізація.
- Православна цивілізація.
- Латиноамериканська цивілізація.
- Африканська цивілізація.

Завдання 2. «Економіко-географічне положення країни як умова розвитку національного туризму»

Дати оцінку економіко-географічного положення зарубіжної країни (за вибором) як умови розвитку національного туризму відповідно до методики його вивчення.

Завдання 3. «Фізико-географічне (природне) країнознавство»

Хід виконання завдання:

1. Обрати три зарубіжні країни, що користуються попитом в українських туристів.
2. Проаналізувати географічний (пейзажний) образ кожної з обраних країн, що склався в уявленні потенційних українських туристів.
3. Зробити висновок, наскільки він відповідає природно-туристичному потенціалу країни.
4. Провівши аналіз туристичного ринку, визначити країни з добре сформованими і впізнаваними пейзажними (природними) образами. Розкрити зміст цих образів.
5. Оцінити ступінь екологічної безпеки обраних для аналізу країн (з огляду на можливість природних катастроф і наявність тварин і рослин, що загрожують здоров'ю та життю людини) з точки зору розвитку міжнародних туристичних зв'язків.

Завдання 4. «Роль міст в сучасному туристичному виробництві. Культурні ландшафти в туризмі»

Хід виконання завдання:

1. Зі Списку всесвітньої культурної і природної спадщини ЮНЕСКО обрати три культурні ландшафти, що розташовані в різних регіонах світу.

2. Дати характеристику відповідності цінності обраних культурних ландшафтів критеріям цінності природної і культурної спадщини, встановленим керівними вказівками ЮНЕСКО із застосування Конвенції про Всесвітню спадщину:

- а) демонструє виняткові приклади відображення в ландшафті важливих культурних процесів і взаємодій, що супроводжувалися зміною культурних уявлень, властивих конкретному історичному часу або культурному ареалу;
- б) є видатним прикладом традиційних і найбільш характерних для культури способів освоєння простору, особливо щодо реліктових культур та інших потенційно уразливих культур;
- в) володіє особливою асоціативною цінністю (меморіальною, сакральною, художньою та ін.), носієм якої є як історико-культурні, так і природні об'єкти та їх природно-культурні комплекси;
- г) являє видатні приклади взаємообумовленої еволюції ландшафту і людського суспільства, що відображають етапи історії освоєння Землі, включаючи особливо примітні географічні та соціокультурні процеси;
- д) являє видатний цілеспрямовано сформований ландшафтний феномен виняткової краси і естетики;
- е) включає ключові місцезнаходження цінних культурних і пов'язаних з ними природних феноменів, що важливі для збереження різноманітності культурного ландшафту, включаючи збереження проявів культури, які знаходяться під загрозою зникнення.

Супроводити характеристику презентацією.

Завдання 5. «Міста як центри туризму»

Тема для творчої розробки «Подієвий туризм як спосіб пізнання культури країни».

1. Знайти в Інтернеті фотознімки різних подій однієї зарубіжної країни з описом цих подій. Повинна вийти подорож в певний культурний простір країни. Обґрунтувати, чому обрано саме ці події в презентацію та як вони розкривають культурні особливості народу.
2. Обрати технічну програму для складання презентацій.
3. Уважно переглянути вже готову презентацію. Для якої цільової аудиторії вона може бути розрахована?
4. Особливість творчого завдання полягає в тому, що події мають бути показані в розвитку і динаміці.

Література: основна [1; 2; 5; 10; 12; 14; 15; 16; 18]; додаткова [9; 10; 11; 19].

Тема 5. Туристичний образ та імідж країни

Завдання «Роль країнознавства у формуванні іміджу туристичної території»

Хід виконання завдання:

1. Скласти таблицю «Туристичний імідж країни (за вибором)»

№ з/п	Тематичні підрозділи	Особливості території	
1	Географічні, природні особливості території	<i>білі ночі, північне сяйво, гори, гейзери, кар'єри, вулкани, ліси; квіти, птахи, звірі, комахи; озера, річки, море, океан; пляжі; стихійні лиха; сонце, туман, сніг, дощ, клімат, сезон, погода; острови, архіпелаги, кордони, територія; екологія</i>	
2	Історичні і культурні, демографічні особливості	<i>Історія та археологія, історичні персонажі, діячі науки, культури, мистецтва</i>	
		пам'ятки	
		місцевий колорит	
		сувенірна продукція	
3	Рівень розвитку, економіка, виробничі бренди		
4	Політика	<i>революції, війни, зміна влади, стабільна / нестабільна ситуація, маніфест, мари, національна безпека, мітинг; толерантність, расизм, ксенофобія, націоналізм</i>	
5	Комунікація, інформація	реклама і просування території	позиціонування території, внутрішньодержавний та міжнародний інформаційний простір; рекламні кампанії з просування іміджу країни

2. На основі аналізу туристичного іміджу обраної країни підготувати доповідь «Основні складові туристичного образу країни на українському туристичному ринку» для виступу на міні-конференції.

Література: основна [8; 10; 12; 14; 15; 18]; додаткова [1; 10; 13; 14; 21].

РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ КРАЇН СВІТУ

Тема 6. Туристичні ресурси країн Європейського макрорегіону

Використовуючи інтерактивну карту, з'ясувати, які країни належать до Північної, Центральної, Східної, Західної та Південної Європи, Західного

Середземномор'я а також визначити географію основних видів туризму у цих державах.

Завдання «Європейські міста як центри розвитку туризму»

1. Дати туристичну характеристику одного міста (на вибір) за таким планом:

- Назва міста. Географічне положення.
- Навколишнє природне середовище (ландшафт).
- Географія міста: а) планування; б) міський пейзаж; в) особливості забудови (архітектура).
- Коротка характеристика історії міста із зазначенням пам'ятних історичних місць і пам'ятників історії.
- Основні функції міста.
- Міські пам'ятки (пам'ятники, музеї, парки, галереї та ін.), Що формують культурний образ міста.

2. Розробити авторську екскурсію (супроводивши її електронної презентацією) по одному європейському місту, що відрізняється від існуючих набором об'єктів екскурсійного показу і технологією проведення.

Література: основна [2; 7; 15; 20; 23; 24]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 25].

Тема 7. Туристичні ресурси країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону

Використовуючи інтерактивну карту, з'ясувати, які країни належать до Східної, Південно-Східної та Південної Азії, Австралії та Океанії, а також визначити географію основних видів туризму у цих державах.

Завдання «Туристичний потенціал міст Південної, Північно-Східної та Південно-Східної Азії»

1. Дати туристичну характеристику одного міста (на вибір)
2. Дати оцінку туристичного іміджу азіатської країни (за вибором). Для об'єктивної оцінки привабливого іміджу визначити оціночні показники.
3. Проаналізувавши імідж країни, що склався в ЗМІ і на буденному рівні, виділити стереотипи і міфи в сприйнятті іноземних туристів.

Література: основна [4; 6; 7; 9; 15; 20]; додаткова [3; 5; 6; 8; 9; 13; 14; 25].

Тема 8. Туристичні ресурси країн Американського макрорегіону

Використовуючи інтерактивну карту, з'ясувати, які країни належать до Північної, Центральної Америки, Південної Америки та Карибського басейну, а також визначити географію основних видів туризму у цих державах.

Завдання «Міста Нового Світу і їх туристський потенціал»

Проаналізувати формування та підвищення туристичного іміджу Північно-Американського або Латино-Американського міста (за вибором), використовуючи різні типи джерел інформації.

Література: основна [4; 14; 15; 17; 21]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 22; 25].

Тема 9. Туристичні ресурси країн Африканського макрорегіону

Використовуючи інтерактивну карту, з'ясувати, які країни належать до Африканського макрорегіону, а також визначити географію основних видів туризму у цих державах.

Завдання «Внесок туризму в економіку країни Африканського макрорегіону»

1. Використовуючи сайт ЮНВТО: <http://www2.unwto.org>, побудувати гістограми, що відображають динаміку виїзних потоків туристів будь-якої країни за останні 5 років.

2. Використовуючи сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC): <http://www.wttc.org>, підготувати аналітичну довідку про внесок туризму в економіку країни, за наступним планом:

- Загальні дані (столиця країни, чисельність населення, ВВП на душу населення, основні туристичні центри країни, місце у рейтингу конкурентоспроможності в сфері туризму і подорожей).
- Обсяг в'їзних та виїзних потоків країни.
- Прямий внесок туризму до ВВП країни.
- Загальний внесок туризму до ВВП країни.
- Безпосередньо зайняте у туризмі населення.
- Загальний внесок туризму до зайнятості населення.
- Частка туристичного експорту у загальному експорті країни.
- Загальний обсяг інвестицій у туристичну сферу країни.
- Частка інвестицій у туристичну сферу в загальному обсязі національних інвестицій.
- Висновок про значення туризму в економіці країни.

Література: основна [4; 14; 15; 21; 22]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 25].

Тема 10. Туристичні ресурси країн Близькосхідного макрорегіону

Використовуючи інтерактивну карту, з'ясувати, які країни належать до Близькосхідного макрорегіону, а також визначити географію основних видів туризму у цих державах.

Завдання «Арабські (мусульманські) міста як центри розвитку туризму»

1. Дати туристичну характеристику одного міста (на вибір)
2. Дати оцінку туристичного іміджу арабської країни (за вибором). Для об'єктивної оцінки привабливого іміджу важливо визначити оціночні показники. Проаналізувавши імідж країни, що склався в ЗМІ і на буденному рівні, виділити стереотипи і міфи в сприйнятті іноземних туристів.

Література: основна [4; 6; 7; 9; 15; 20; 22]; додаткова [3; 5; 8; 9; 13; 14; 22; 25].

6. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота представляє собою позааудиторну самостійну роботу студентів навчально-дослідного характеру. Вона передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Контрольна робота передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з курсу, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вміння презентувати результати роботи. Індивідуальна робота виконується студентом самостійно. Студент має право самостійно обрати тему роботи заздалегідь узгодивши її з викладачем. Оцінка за контрольну роботу враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Цілями виконання контрольної роботи є формування:

- понятійно-аналітичного рівня знань;
- загальнокультурного рівня студентів;
- методів ведення обґрунтованої полеміки;
- умінь самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати та узагальнювати суттєву наукову інформацію;
- техніки публічного оприлюднення (доповіді) результатів аналітичних оглядів джерел інформації.

Контрольна робота складається з титульної сторінки (приклад оформлення наведено в Додатку А), змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків за необхідності.

Контрольна робота виконується за наступним типовим планом:

Вступ. Коротко характеризуються актуальність теми, мета, задачі і методика дослідження, ступінь вивченості проблеми, використані джерела, теоретичне і практичне значення роботи. Обсяг – 1-2 сторінки.

Розділ 1. Туристичні ресурси країни (7-9 сторінок):

1.1. Природно-кліматичні ресурси. Спочатку слід надати загальну характеристику природі країни, потім оцінити придатність компонентів природи для різних видів туризму. Обов'язково надати інформацію про заповідники і національні парки, унікальні явища природи, дати перелік об'єктів світової і національної спадщини.

1.2. Культурно-історичні ресурси. Орієнтуючись на об'єкти світової і національної спадщини, відзначити найбільш значущі для країни пам'ятники археології, культуру і цивільну архітектуру, малі і великі історичні міста, музеї, театри, виставкові зали, центри прикладного мистецтва, народні промисли та ремесла, об'єкти етнографії, технічні споруди та ін.

1.3. Основні туристичні райони і центри. Скласти карту туристичного районування країни та короткий опис кожного виділеного району (туристична спеціалізація, сезонність, кількість туристів і т.д.).

Розділ 2. Сучасний стан туристичної діяльності (обсяг 7-9 сторінок).

2.1. Структура туристичних потоків. За даними ЮНВТО та національної статистики охарактеризувати обсяги, напрямки і структуру в'їзного, виїзного та внутрішнього туризму.

2.2. Рівень розвитку індустрії та економіки туризму. Користуючись даними Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC), визначити показники рівня розвитку галузі – прямий внесок туризму до ВВП країни, загальний внесок туризму до ВВП країни, безпосередньо зайняте у туризмі населення, загальний внесок туризму до зайнятості населення, частка туристичного експорту у загальному експорті країни, загальний обсяг інвестицій у туристичну сферу країни.

Висновки. Повинні містити особисті короткі висновки про результати виконаної роботи – оцінку особливостей і рівня розвитку туризму в досліджуваній країні. Обсяг до 2 сторінок.

В друкованому варіанті обсяг роботи повинен становити 17-25 стор., не враховуючи додатки.

Виконується контрольна робота з додержанням усіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 30 мм, нижнє та верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. Робота починається з титульного аркуша, за ним розміщуються послідовно зміст, основний текст (схеми, таблиці, графіки, карти, завдання з підзаголовками відповідно до змісту роботи), список використаних джерел (не менше 15).

Назви розділів друкують великими літерами перед текстом по центру сторінки, заголовки підрозділів – малими (крім першої великої) з абзацного

відступу. Переноси слів у заголовках не дозволяються. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Кожну структурну частину контрольної роботи (зміст, розділи, висновки, список використаних джерел, кожний додаток) необхідно починати з нової сторінки. Нумерація сторінок має бути наскрізною і подаватися арабськими цифрами вгорі праворуч сторінки.

При написанні контрольної роботи необхідно здійснювати посилання на всі використані джерела. У списку джерел вказують лише ті з них, що дійсно використовувались. Їх слід розташовувати в алфавітній послідовності та оформляти згідно з вимогами бібліографічного опису.

Рисунки і таблиці наводяться в роботі безпосередньо після тексту за першою згадкою або на наступній сторінці. Рисунки нумеруються послідовно в межах контрольної роботи, за винятком ілюстрацій в додатках. Номер рисунка, його назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ним. Приклад оформлення наведено в Додатку Б.

Кожна таблиця повинна мати назву, яка розміщується над таблицею. Назва і слово «Таблиця» починаються з великої літери. Приклад оформлення наведено в Додатку В.

При оцінці контрольної роботи враховується глибина опрацювання та широта охопту теми, уміння аналізувати зібраний матеріал, грамотність та стиль викладу, якість технічного оформлення роботи.

Форма проведення підсумкового оцінювання виконаної роботи – публічна доповідь (3-4 хвилини) з подальшим відкритим обговоренням.

Оцінювання знань, продемонстрованих під час захисту роботи, проводиться з урахуванням наступних критеріїв:

- розуміння поставлених завдань, ступінь засвоєння методології їх вирішення;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- знання рекомендованої літератури стосовно питань, які виносяться на захист;
- уміння захищати свою позицію та робити висновки на основі здобутих знань з дисципліни.

7. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте основні етапи становлення країнознавства.
2. Що розуміється під територією держави?
3. Назвіть основні властивості території. Параметри території.
4. Розкрийте специфіку простору як умови для туристичної діяльності. Охарактеризуйте шість типів функціональних територіальних зон.
5. У чому полягають особливості адміністративно-територіальної організації держав світу?
6. Що таке «регіональний простір» та «регіональна ідентичність» в туристичному країнознавстві?
7. Чи є відмінності між поняттями «центр» та «столиця»? Які бувають столиці країн світу за своїм походженням?
8. Яким чином може використовуватися колишня столиця країни у її туристичній характеристиці? Назвіть відомі Вам приклади переносу столиць. Яку роль відіграє столиця у створенні туристичного іміджу країни?
9. Яка різниця між поняттями «образ», «імідж» та «бренд»?
10. Назвіть та охарактеризуйте основні форми державного устрою.
11. Дайте визначення поняттю «географічне положення» країни, розкрийте його властивості та особливості використання у туристичному країнознавстві.
12. Охарактеризуйте основні концепти географічного положення.
13. Які форми державного правління Вам відомі? В чому виявляються їхні особливості?
14. Розкрийте специфіку організації влади при монархічній формі державного правління. Які види монархій існують нині у сучасному світі?
15. Охарактеризуйте основні політичні режими країн світу.
16. Назвіть основні антропологічні особливості людських рас та географію їхнього розповсюдження.
17. Етнічна характеристика населення в туристичному країнознавстві.
18. Мовний склад населення. Яким чином мова віддзеркалює культуру країни?
19. У чому виявляється актуальність вивчення релігії у туристичному країнознавстві?
20. Сутність світових релігій та основні центри їхнього паломництва: християнство, іслам, буддизм.
21. Основні принципи, методи та закономірності у країнознавстві.

22. Які вимоги висуває культурно-образний підхід до створення країнознавчих текстів?
23. У чому полягає сутність культурно-образного підходу в країнознавстві та яку роль він відіграє при створенні туристично- країнознавчих текстів?
24. Що Ви розумієте під туристичним іміджем країни? Яким чином туристичний імідж впливає на її туристичну затребуваність?
25. Яким чином національний бренд слугує туристичному розвитку країни?
26. На чому ґрунтується вплив національного бренду на суспільну свідомість?
27. У чому виявляється соціально-психологічний механізм впливу феномену іміджу?
28. Якими властивостями характеризується туристичний імідж країни?
29. Назвіть та охарактеризуйте функції туристичного іміджу країни?
30. Розкрийте основні методологічні принципи створення туристичного іміджу країни.
31. Яку роль відіграє символічний капітал культури у створенні туристичного іміджу країни? Охарактеризуйте алгоритм створення туристичного іміджу країни. Які Вам відомі механізми реалізації туристично- іміджевої політики країни?
32. Охарактеризуйте поділ світу на материки та частини.
33. На яких критеріях базується поділ світу на материки та частини?
34. Розкрийте особливості класифікації країн світу за окремими регіонами?
35. Назвіть особливості й принципи районування світу в туризмі?
36. Охарактеризуйте поділ світу на материки та частини.
37. На яких критеріях базується поділ світу на материки та частини?
38. Розкрийте особливості класифікації країн світу за окремими регіонами.
39. Назвіть особливості й принципи районування світу в туризмі.
40. Які Вам відомі туристичні макрорегіони світу (за класифікацією UNWTO)?
41. Дайте загальну характеристику Європейського макрорегіону.
42. Яким чином особливості історико-культурного розвитку Європейського макрорегіону впливають на розвиток туризму?
43. Охарактеризуйте економічний розвиток та туристичну політику ЄС.
44. Розкрийте особливості туристичного розвитку Європейського макрорегіону.
45. Розкрийте особливості географії видів туризму в Європейському макрорегіоні.

46. Дайте загальну характеристику Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.
47. У чому виявляється туристичний розвиток Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону?
48. Охарактеризуйте туристичні ресурси субрегіону Східна Азія.
49. Що відрізняє туристичні ресурси субрегіону Південно-Східна Азія?
50. Розкрийте особливості туристичних ресурсів Південної Азії.
51. Чим відрізняються туристичні ресурси регіону Австралії та Океанії?
52. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Американського макрорегіону.
53. Охарактеризуйте особливості історико-культурного розвитку Північної та Латинської Америки.
54. У чому виявляється специфіка туристичного ринку та географія туризму Американського макрорегіону?
55. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Близькосхідного макрорегіону.
56. У чому виявляється специфіка туристичного ринку та географія туризму Африканського макрорегіону?
57. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Африканського макрорегіону.
58. Якими особливостями характеризується туристичний потенціал Угорщини?
59. Дайте характеристику туристичних ресурсів Хорватії.
60. Чим славиться Чехія як міжнародний туристичний центр?
61. Охарактеризуйте туристичний потенціал Чорногорії.
62. Чим вирізняється Швейцарія на міжнародному ринку туристичних послуг?
63. Дайте характеристику Іспанії як центра міжнародного туризму.
64. Що Вам відомо про туристичний потенціал Італії?
65. Охарактеризуйте особливості туристичних ресурсів Португалії.
66. Чим відома Греція на світовому ринку туристичних послуг?
67. Охарактеризуйте туристичний потенціал карликових країн Європи: Андорри, Гібралтару, Люксембургу, Ліхтенштейну, Монако, Сан-Марино.
68. У чому виявляється туристична специфіка Франції?
69. Яким чином природні особливості Франції впливають на розвиток туризму в цій країні?
70. Назвіть основні історико-культурні пам'ятники Франції.
71. Охарактеризуйте найважливіші туристичні центри Франції.

72. Що Вам відомо про основні свята та інші розважальні заходи, що привертають увагу туристів у Франції?
73. У чому полягають особливості історичного розвитку Франції?
74. Назвіть та охарактеризуйте основні історико-етнографічні регіони Франції.
75. Дайте загальну характеристику Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.
76. У чому виявляється туристичний розвиток Азіатсько- Тихоокеанського макрорегіону?
77. Охарактеризуйте туристичні ресурси субрегіону Східна Азія.
78. Що відрізняє туристичні ресурси субрегіону Південно-Східна Азія?
79. Розкрийте особливості туристичних ресурсів Південної Азії.
80. Чим відрізняються туристичні ресурси регіону Австралії та Океанії?
81. У чому виявляються особливості розвитку туризму в Південній Кореї?
82. Чим відрізняється розвиток туризму в Північній Кореї?
83. Що Вам відомо про розвиток туризму в Монголії?
84. Дайте характеристику туристичного потенціалу Японії.
85. Охарактеризуйте особливості розвитку туризму у В'єтнамі.
86. Що Вам відомо про основні туристичні центри Індонезії?
87. Розкрийте туристичні умови і ресурси Камбоджі.
88. Охарактеризуйте туристичний потенціал Лаосу.
89. Які Вам відомі центри туризму в Малайзії?
90. Чим відома М'янма на світовому ринку туризму?
91. Розкажіть про умови розвитку туризму в Сінгапурі.
92. Що вирізняє Таїланд як один з центрів міжнародного туризму?
93. У чому полягають особливості туристичних ресурсів Філіппін?
94. Розкрийте особливості туристичного потенціалу Індії.
95. Які особливості вирізняють Непал на світовому ринку туристичних послуг?
96. Охарактеризуйте туристичні ресурси Шрі-Ланки.
97. Чим привабливі Мальдіви як міжнародний туристичний центр?
98. Охарактеризуйте можливості розвитку туризму в Пакистані.
99. Чим цікавий Бутан для розвитку туризму?
100. Що Вам відомо про Бангладеш як про туристичну країну?
101. Розкажіть про основні об'єкти туристичного інтересу в Австралії.
102. Охарактеризуйте потенціал розвитку туризму в країнах Океанії.
103. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Американського макрорегіону.
104. Охарактеризуйте особливості історико-культурного розвитку Північної

- та Латинської Америки.
105. У чому виявляється специфіка туристичного ринку та географія туризму Американського макрорегіону?
 106. Охарактеризуйте туристичні ресурси Канади.
 107. Розкрийте особливості туристичних ресурсів і розвиток туризму в країнах Центральної Америки.
 108. Що Вам відомо про туристичну сферу на Кубі?
 109. Чим вирізняються туристичні ресурси країн Карибського басейну?
 110. Розкажіть про туристичний потенціал країн Південної Америки.
 111. Що вирізняє Бразилію як один з центрів міжнародного туризму?
 112. Охарактеризуйте туристичні ресурси Аргентини.
 113. Розкрийте особливості географічного положення США.
 114. У чому виявляється туристична специфіка США?
 115. Назвіть основні об'єкти туристичного інтересу та визначте складові туристичного іміджу США.
 116. Розкрийте специфіку політичного та адміністративно- територіального устрою США.
 117. Яким чином природні особливості США впливають на розвиток туризму в цій країні?
 118. У чому полягають особливості історичного розвитку США? Назвіть основні історико-культурні пам'ятки цієї країни.
 119. Охарактеризуйте найважливіші туристичні центри США.
 120. Охарактеризуйте туристичний потенціал національних парків Африки.
 121. Розкрийте особливості туристичних ресурсів і розвиток туризму в країнах Західної Африки.
 122. Чим вирізняються туристичні ресурси країн Південно-Східної і Південної Африки?
 123. Охарактеризуйте туристичні ресурси країн Північної Африки.
 124. Що вирізняє ПАР як один з центрів міжнародного туризму?
 125. Розкрийте особливості географічного положення ПАР.
 126. Охарактеризуйте соціально-економічний розвиток ПАР.
 127. Назвіть основні об'єкти туристичного інтересу та визначте складові туристичного іміджу ПАР.
 128. Розкрийте специфіку політичного та адміністративно- територіального устрою ПАР.
 129. Яким чином природні особливості ПАР впливають на розвиток туризму в цій країні?
 130. Охарактеризуйте найважливіші туристичні центри ПАР.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитися у наступних формах

- оцінювання роботи студентів під час практичних занять;
- оцінка за індивідуальну роботу студентів;
- проведення проміжного контролю;
- проведення підсумкового контролю.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як сукупність балів, що студент отримує за змістовні модулі та модульний контроль.

Проміжний контроль знань студентів здійснюється шляхом проведення тестування з основних навчальних елементів змістовних тем. Сума балів, яку студент денної форми навчання може набрати за першим, другим та третім розділом, дорівнює 60.

Підсумковий контроль здійснюється у форму екзамену. До екзамену допускаються студенти, які мають достатню кількість балів з поточного контролю та написання і захисту контрольної роботи. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань становить 40.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, самостійної роботи протягом семестру та контрольної роботи та складає 100.

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену з екзаменаційною роботою:

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Разом	Екзанаційна робота	Сума
Розділ 1					Розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10		
60 (мінімум – 30)										60	40 (мінімум – 20)	100 (мінімум – 50)

T1, T2 ... T10 – теми розділів.

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль – 60 балів.

З них:

- активна робота на семінарських заняттях – 30 балів (2 бали кожне семінарське);

– поточний контроль – 20 балів;

– контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Критерії оцінювання знань студентів на семінарських заняттях

Усний виступ, виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
1,5	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
1	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
0,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі та ОКЛ.

2 бали нараховуються студентам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом.

1 бал нараховується студентам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.

Критерії поточного контролю знань студентів

Поточний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Поточний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
15-20	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
10-14	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
5-9	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольної роботи з дисципліни

№	Складові роботи	Бали
1.	Оформлення відповідно вимог стандарту	1
2.	Структурно-логічна побудова роботи, актуальність теми	2
3.	Висновки	2
4.	Захист індивідуальної роботи	5
5.	Разом	10

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку та екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (екзамену): виконання контрольної роботи, написання поточного контролю та робота на семінарських заняттях за результатами яких він набрав не менше 30 балів.

Підсумковий контроль 40 балів, в т. ч:

2 теоретичних питання – 30 б (2x15):

13-15 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

10-12 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

7-9 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;

5-6 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання;

3-4 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

0-2 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Визначення понять з дисципліни (відкриті тести) – 10 б (2x5):

4-5 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення;

2-3 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення;

0-1 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

Питання до екзамену додаються.

Бали за відповіді на теоретичні питання викладач виставляє після усної співбесіди.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання екзамену, становить 50 балів. Бали за відповіді на теоретичні питання викладач виставляє на оголошенні екзаменаційних оцінок після усної співбесіди. Національна шкала ґрунтується на рейтингу здобувачів вищої освіти у складі потоку/курсу:

- здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку *відмінно*. При цьому оцінку – 100 балів, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;
- здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності, ставлять оцінку *добре*;
- здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку *задовільно*;
- здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали *незадовільні оцінки*, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і повторно перескласти підсумковий контроль.

Для дистанційної форми навчання

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів
Проміжний поточний контроль	40	20
Контрольна робота	20	10
Поточний контроль	60	30
Підсумковий семестровий екзаменаційний контроль	40	20
Підсумковий контроль	40	20
ВСЬОГО	100	50

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Оцінку *«відмінно»* отримує студент, який відвідував лекції з дисципліни, доповідав на семінарських заняттях, виконував всі необхідні завдання та здав контрольну роботу, що правильно оформлена та містить глибокий аналіз питань обраної теми. В екзаменаційній роботі розкрито всі питання на високому рівні.

Оцінку *«добре»* отримує студент, який відвідував лекції з дисципліни, доповідав на семінарських заняттях, виконував всі необхідні завдання та здав контрольну роботу. Але допускаються деякі недоліки методичного характеру в письмових роботах, в доповідях непевнено презентовано особисту позицію студента з проблем, що розглядаються. В екзаменаційній роботі розкрито всі питання але недостатньо аргументовані висновки та пропозиції.

Оцінку *«задовільно»* одержує студент, який відвідував не всі лекції та семінарські заняття, контрольна робота містить недостатньо елементів наукового дослідження, висновки та пропозиції погано аргументовані, текст оформлений неакуратно. В екзаменаційній роботі питання розкриті лише частково.

Оцінку *«незадовільно»* отримує студент навіть з наявністю написаної екзаменаційної роботи, який на протязі семестру не відвідував лекції та семінарські заняття та не здав контрольну роботу.

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник. М.: Аспект Пресс, 2004. 470 с.
2. Алешугіна Н.О., Зеленська О.О., Смаль І.В. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. 387 с.
3. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. 255 с.
4. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
5. География туризма: учебник / за ред. И.Г. Филиппова, В.Л. Погодина, Е.А. Лукьянов. Спб. : Изд. Дом «Бизнес-пресса», 2007. 264 с.
6. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. 423 с.
7. Косолапов А.Б. Туристическое страноведение. Европа и Азия: учеб.-практ. пособ. М.: КНОРУС, 2005. 400 с.
8. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К. : Знання, 2008. 661 с.
9. Мальська М. П., Бордун О.Ю., Гамкало М.З. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навч. посіб. К. : Центр учб. літ-ри, 2013. 184 с.
10. Мальська М. П., Худо В. В., Цибух В. І. Основи туристичного бізнесу. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
11. Масляк П.О. Країнознавство. К.: Знання, 2008. 292 с.
12. Методика страноведческих исследований. М.: МГУ, 1993. 156 с.
13. Парфіненко А.Ю. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації: вступ до курсу «Туристичне країнознавство». Х.: Бурун Книга, 2009. 128 с.
14. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Х.: Бурун Книга, 2009. 288 с.
15. Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
16. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство. К.: Знання, 2006. 575 с.
17. Пик С. М. США – Велика Британія: «особливі відносини». К.: Знання, 2006. 283 с.
18. Сапожникова Е.Н. Страноведение: теория и методика туристского изучения стран: учеб. пособ. М.: Издательский центр «Академия», 2004. 240 с.

19. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Альтерпрес, 2010. 264 с.
20. Стафійчук В. І., Маалиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч.посіб. К.: Альтерпрес, 2009. 427 с.
21. Страны и регионы мира: экономико-политический справочник/ под ред. А.С. Булатова. М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. 624 с.
22. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму : навч. посіб. / під ред.: О.О. Любіцевої. К. : Альтерпрес, 2008. 436 с.
23. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб. / за ред. М. П. Мальська, М. Гамкало, О. Ю. Бордун. К.: Центр учб. літ-ри, 2009. 224 с.
24. Ушаков Д. С. Страноведение: уч. пособ. М.; Ростов н/Д: МарТ, 2007. 253 с.
25. Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії: навч.посіб. К.: Либідь, 2009. 312 с.

Додаткова література

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: КНУ, 2001. 397 с
2. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1997. 130 с.
3. Все страны мира. Энциклопедический справочник / авторы-сост. Родин И.О., Пименова Т.М. М.: Вече, 2005. 624 с.
4. Гапоненко Г.І., Парфіненко А.Ю., Шамара І.М. Сільський зелений туризм: навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2019. 191 с.
5. География международного туризма: Зарубежные страны: учеб. пособие / авторы-сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. Мн.: Аверсэв, 2004. 252 с.
6. Дубовик І.А. Країнознавчий словник-довідник. К.: Знання, 2008. 839 с.
7. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
8. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма: Справочник. М.: Финансы и статистика, 2003. 368 с.
9. Истомин В.И., Лагутенко Б.Т. Страны мира: справочник туроператора и туриста. М.: Советский спорт, 2000. 224 с.
10. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму: навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2018. 372 с.

11. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід / за ред. А.Ю. Парфіненка, Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 280 с.
12. Офіційний веб-портал Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО). URL: <http://www2.unwto.org>
14. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org>
15. Парфіненко А. Ю. Міжнародний туризм в Україні геополітичні аспекти глобального явища. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*: зб. наукових праць. Випуск 126 (частина I). К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, 2015. С. 12-22. doi: 10.17721/artmv.2015.126.1.12-23.
16. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>
17. Русинський М.Й. Географія туризму України: навч.-метод. посіб. 2-ге вид. переробл і доп. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.
18. Сідоров М.В., Юрченко О.Є., Юрченко С.О. Україна на світовому ринку туристичних послуг: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 256 с.
19. Страны мира: Справочник для эрудитов и путешественников. Харьков, 2006. 384 с.
20. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 537 с.
21. Туристичний імідж регіону: монографія / за ред. А. Ю. Парфіненка. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 312 с.
22. Юрківський В.М. Країни світу: довідник. К.: Либідь, 2001. 368 с
23. Юрченко С.О., Юрченко О.Є. Міжнародний туризм: навч. посіб. (для студентів спеціальностей «Туризмознавство», «Міжнародні економічні відносини»). Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 328 с.
24. Tourism Geography / ed. by S.Williams. – London-New-York: Routledge, 2003. 225 p.
25. World Geography of Travel and Tourism: A Regional Approach / ed. by Alan Lew, C. Michael Hall. 2008. 376 p.

Зразок оформлення титульного аркушу контрольної роботи

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни: «Туристичне країнознавство»

на тему: «ТУРИСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КАНАДИ»

Виконав:
студент 3-го курсу
спеціальності 242 «Туризм»
групи УТ-31
ПШ

Перевірив:
к.е.н., доц. Гапоненко Г. І.

Кількість балів _____

Харків – 20__

Приклад оформлення рисунків

Рисунок 1.1. Культурно-історичні ресурси Португалії [7]

Приклад оформлення таблиць

Таблиця 2.1

Внесок туризму у ВВП США (2011-2018 рр.)

Рік	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Сума, трлн. дол. США,	1,201	1,260	1,292	1,348	1,408	1,439	1,541	1,596
% від загального ВВП	7,7	7,8	7,7	7,7	7,7	7,7	7,9	7,8

Складено автором за джерелами: [13,14]